

Wojciech Zawadzki

Dokumentacja archiwalna wizyty papieża Jana Pawła II w Elblągu w 1999 roku

---

Studia Elbląskie 12, 507-511

2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

DOKUMENTACJA ARCHIWALNA WIZYTY PAPIEŻA JANA PAWŁA II W ELBLĄGU W 1999 ROKU

Wizyta papieża Jana Pawła II w Elblągu w czerwcu 1999 roku, była wydarzeniem jednorazowym w dziejach miasta. Pomimo upływu dwunastu lat, nadal jest ona żywa w świadomości uczestników papieskiej liturgii. Pozostały w mieście pamiątki obecności w nim bł. Jana Pawła II: pomnik przy katedrze św. Mikołaja, tron i klęcznik w świątyni katedralnej, kielich mszalny – dar Ojca Świętego, krzyż papieski w parku Traugutta oraz krzyż na budynku Wyższego Seminarium Duchownego, szpital i szkoła noszące imię papieża, tunel na elbląskim dworcu kolejowym, ostatnio zaś jedną z ulic nazwano imieniem Jana Pawła II.

Jest w Elblągu jeszcze jedna pamiątka obecności Jana Pawła w tym mieście. W Archiwum Diecezji Elbląskiej zebrano i skatalogowano bogatą dokumentację archiwalną, związaną z przygotowaniem i przebiegiem wizyty papieskiej. Dokumentacja została wytworzona przede wszystkim przez struktury kościelne diecezji elbląskiej, ale wiele pism jest owocem współpracy z władzami miejskimi w Elblągu, urzędami państwowymi różnego szczebla oraz hierarchią Kościoła katolickiego w Polsce, także różnego szczebla. Zachował się więc bardzo ważny i bogaty materiał źródłowy dla przyszłych badaczy dziejów miasta i regionu, szczególnie tych, którzy podejmą się opracowań naukowych.

W omawianym zespole archiwalnym sporo miejsca zajmuje kwestia organizacji papieskiej wizyty. Interesujące są protokoły ze spotkań Komitetu Przygotowania Pielgrzymki Ojca Świętego Jana Pawła II w Elblągu. Pisane były one „na gorąco” i przez to pokazują dynamikę przygotowań, ale też liczne trudności przed którymi stanęli organizatorzy pielgrzymki. Wiele pism dokumentuje doskonałą współpracę przedstawicieli diecezji elbląskiej z władzami miejskimi Elbląga. Analiza dokumentacji przygotowań wizyty uzmysławia też jak wiele struktur miejskich, wojewódzkich i ogólnopolskich zaangażowanych było w prace przed przyjazdem papieża do Elbląga.

Fachowców z zakresu techniki i inżynierii mogą zainteresować projekty budowy papieskiego kopca i elementów jego wystroju. Jest tam wiele obliczeń, rysunków technicznych i szczegółowych planów. W połączeniu z dokumentacją fotograficzną wykonaną przez ks. Zbigniewa Kulesza, można dokładnie prześledzić wszystkie etapy budowy papieskiego ołtarza, od fazy projektowej aż po końcowy odbiór techniczny.

Archiwum Diecezji Elbląskiej zgromadziło wszystkie oficjalne elementy dekoracyjne i pamiątkowe związane z pielgrzymką papieża do Elbląga. Zachowano pojedyncze egzemplarze plakatów, okolicznościowych koszulek i chust, znaczków, chorągiewek, obrazków, broszury z obrzędem liturgii papieskiej oraz pamiątkowy medal papieski. Jednak wśród zgromadzonych przedmiotów wyjątkowe znaczenie ma mszał, z którego Jan Paweł II korzystał podczas liturgii w naszym mieście.

Bogata jest dokumentacja fotograficzna wizyty. Obok wspomnianych już zdjęć budowy ołtarza papieskiego, autorem kilkunastu zdjęć jest elbląski fotograf Henryk Myśliński. Jednak najciekawsze zdjęcia wykonał papieski fotograf Arturo Mari. Komplet tych zdjęć znalazł się w archiwum diecezjalnym. Wiele z nich zostało na odwrocie opisanych, by mogły w przyszłości zachować nie tylko wartość estetyczną, ale także informacyjną.

Do omawianego zespołu archiwalnego, dołączono w charakterze suplementu, inne dokumenty ściśle związane z Ojcem Świętym Janem Pawłem II. Dwa z nich dotyczą budowy pomnika papieża w Elblągu. Natomiast *Księga Kondolencyjna* wyłożona w katedrze elbląskiej po śmierci Jana Pawła II, przywołuje smutek i ból elblązan po odejściu Wielkiego Rodaka.

Sygnatura	Nazwa jednostki archiwalnej
1	Diecezjalny Komitet Przygotowania Pielgrzymki Ojca Świętego Jana Pawła II do Elbląga Dekret biskupa elbląskiego powołujący komitet. Protokoły ze spotkań komitetu pielgrzymkowego. Struktura organizacyjna Komisji Konferencji Episkopatu Polski ds. Pielgrzymki Ojca Świętego do Polski.
2	Miejski Komitet Organizacyjny przygotowania pielgrzymki Ojca Świętego Struktury personalne komitetu. Korespondencja z komitetem diecezjalnym.
3	Pieczęć Pieczęć Diecezjalnego Komitetu Wizyty Jana Pawła II w Elblągu.
4	Sekretariat Komitetu Pielgrzymkowego Dziennik podawczy za okres 08.07.1998–05.05.1999.
5	Rekonesans o. Roberto Tucci SI w Polsce i Elblągu Lista uczestników rekonesansu. Ustalenia przedstawicieli episkopatu.
6	Rekonesanse przed wizytą papieską w Elblągu
7	Korespondencja bpa Andrzeja Śliwińskiego Korespondencja bpa elbląskiego w sprawie wizyty papieskiej.
8	Kurenda Kurii Diecezjalnej Elbląskiej Komunikat Diecezjalnego Komitetu Wizyty Jana Pawła II w Elblągu z 18 maja 1999.
9	Ołtarz papieski I Dokumentacja techniczna dotycząca ukształtowania terenu i ciągów komunikacyjnych wokół ołtarza, przygotowana przez Pracownię Projektową „Zawisza” z Gdańska.

Sygnatura	Nazwa jednostki archiwalnej
10	Ołtarz papieski II Projekt budowlany ołtarza z uwzględnieniem jego konstrukcji przygotowany przez Pracownię Konstrukcji Budowlanych „AG-Projekt” z Gdańska”.
11	Ołtarz papieski III Projekt techniczno-budowlany w zakresie detali i małej architektury. Autor projektu dr inż. arch. Szczepan Baum.
12	Ołtarz papieski IV Projekt techniczno-budowlany. Autor projektu dr inż. arch. Szczepan Baum. Korespondencja z Aeroklubem Elbląskim. Grafika komputerowa dotycząca ołtarza papieskiego.
13	Projekt techniczny systemu nagłośnienia przygotowany przez Wojciecha Michalskiego i Waldemara Marciniaka. Umowa z firmą wykonującą nagłośnienie.
14	Sprawy budowlane Umowy zawierane z firmami na wykonanie detali konstrukcyjnych.
15	Sprawy finansowe Darowizny i wydatki związane z wizytą papieską.
16	Komisja ds. budowy ołtarza Skład komisji. Założenia projektu budowy ołtarza. Pozwolenie Urzędu Miejskiego na budowę ołtarza papieskiego. Korespondencja z Aeroklubem Elbląskim.
17	Komisja ds. służby zdrowia Pisma dotyczące zabezpieczenia medycznego wizyty papieskiej.
18	Komisja ds. środków społecznego przekazu Przygotowanie medialne wizyty papieskiej.
19	Komisja ds. dekoracji Korespondencja w sprawie dekoracji miasta i miejsca spotkania z Janem Pawłem II.
20	Komisja ds. liturgii Skład komisji. Sprawozdania z działalności komisji. Program oczekiwania i wizyty Jana Pawła II w Elblągu. Skład orszaku papieskiego. Lista osób w strefie „0”.
21	Oprawa muzyczna uroczystości Propozycje śpiewów. Zapis nutowy wykonywanych utworów. Korespondencja z prof. Piotrem Kusiewiczem z Gdańska.
22	Kościelna Służba Porządkowa Skład komisji. Korespondencja z policją. Zabezpieczenia wizyty papieskiej.
23	Przygotowanie duszpasterskie wizyty Skład Komisji ds. duszpasterskich. Założenia ogólnopolskie pielgrzymki papieskiej w 1999 roku. Materiały duszpasterskie przesyłane przez Komisję Episkopatu ds. Wizyty Apostolskiej.
24	Akcja Katolicka Diecezji Elbląskiej Relacja z przygotowań na uroczystość powitania w Elblągu Ojca Świętego.

Sygnatura	Nazwa jednostki archiwalnej
25	Jan Paweł II Honorowym Obywatelem Miasta Elbląga Uchwała Rady Miejskiej Nr 7/191/99 z 6 czerwca 1999 roku o nadaniu Ojcu Świętemu Janowi Pawłowi II tytułu Honorowego Obywatela Miasta Elbląga.
26	Słowo Bpa Elbląskiego na powitanie papieża
27	Dary złożone Ojcu Świętemu Uczestnicy procesji z darami. Wykaz darów przesłanych do Watykanu za pośrednictwem firmy LOT.
28	Prośby z zewnątrz o bilety i spotkanie z papieżem
29	Wzory kart wstępu
30	Obrzęd liturgii papieskiej Broszura z tekstem nabożeństwa oczekiwania i liturgią sprawowaną przez Jana Pawła II.
31	Mszał papieski Dwa egzemplarze mszału papieskiego z liturgią pielgrzymki w 1999 roku w Polsce.
32	Dekoracje Wzory flag papieskich, koszulek, plakatów, chorągiewek.
33	Rada Miejska w Elblągu Podziękowanie Rady przesłane Janowi Pawłowi II za wizytę w Elblągu.
34	Prasa Publikacje prasowe dotyczące wizyty Jana Pawła II w Elblągu
35	Okolicznościowy medal papieski Medal upamiętniający wizytę papieską w Elblągu. Korespondencja z Mennicą Państwową. Projekt medalu. Elbląski medal papieski (srebro). Ogólnopolski medal papieski wizyty w Polsce w 1999 roku (stop mosiądzu?).
36	Karty Pocztowe I Karty pocztowe – VI wizyta papieża Jana Pawła II w Polsce z okolicznościowymi stemplami – komplet.
37	Karty Pocztowe II Wzory okolicznościowych kart z pobytu papieża w Elblągu
38	Negatywy I Negatywy zdjęć – etapy budowy kopca i ołtarza papieskiego. Autor: ks. Zbigniew Kulesz, proboszcz par. Św. Trójcy w Elblągu.
39	Fotografie etapów budowy kopca i ołtarza papieskiego Zdjęcia wykonane przez ks. Zbigniewa Kulesza, proboszcza par. Św. Trójcy w Elblągu.
40	Negatywy II Negatywy zdjęć – nabożeństwo oczekiwania na Jana Pawła II w Elblągu. Fotografie wizyty Jana Pawła II. Autorzy: ks. Zbigniew Szafranski, ks. Dariusz Piórowski, Henryk Myśliński.

Sygnatura	Nazwa jednostki archiwalnej
41	Fotografie wizyty Jana Pawła II w Elblągu I Zdjęcia wykonane przez elbląskiego fotografa Henryka Myślińskiego.
42	Fotografie wizyty Jana Pawła II w Elblągu II Zdjęcia wykonane przez włoskiego fotografa Arturo Mari.
43	Kalendarz 2000 rok Kalendarz diecezjalny upamiętniający wizytę papieską w Elblągu.
44	Album Jan Paweł II w Elblągu
45	Te Deum Utwór napisany przez Janusza Jędrzejewskiego z okazji pierwszej rocznicy pobytu Jana Pawła II w Elblągu. Prawykonanie 17.12.2000 w katedrze elbląskiej.
SUPLEMENT	
46	Kondolencje Księga kondolencyjna wyłożona w katedrze elbląskiej po śmierci Jana Pawła II
47	Akt erekcyjny budowy pomnika Jana Pawła II w Elblągu Dokument z 23 czerwca 2001 roku podpisany przez abpa Józefa Kowalczyka, nuncjusza apostolskiego w Polsce, abpa Edmunda Piszczka, metropolitę warmińskiego, bpa Andrzeja Śliwińskiego, biskupa elbląskiego, bpa Józefa Wysockiego, sufragana elbląskiego, bpa Edwarda Samsela, biskupa ełckiego, ks. inf. Mieczysława Józefczyka, proboszcza katedry elbląskiej, Zbigniewa Babalskiego, wojewodę warmińsko-mazurskiego, Henryka Słoninę, prezydenta Elbląga, Ryszarda Rynkowskiego, piosenkarza i Honorowego Obywatela Miasta Elbląga.
48	Projekt pomnika Jana Pawła II w Elblągu Rysunek w skali 1:11
49	Aleja Jana Pawła II Uchwała Rady Miejskiej w Elblągu z 11 września 2008 roku w sprawie nadania nazwy Alei Jana Pawła II. Uchwała podjęta została dla uczczenia 10 rocznicy pobytu papieża w Elblągu.

ks. dr hab. Wojciech Zawadzki